

Een superwaardering van de cursisten van zijn HOVO-cursus. Dat maakt op zijn minst nieuwsgierig. En dus ben ik op deze voorjaarsdag in maart in gesprek met dr. Klaus Gille. Door Ineke Oomen

De 'Bildungsroman' Wilhelm Meister

Hij onderwijst zijn gehoor in Goethes Wilhelm Meister, een boek uit de bloeitijd van de Duitse literatuur, dat diens 'Lehrjare' en 'Wanderjare' beschrijft. Dat laatste deel speelt ten tijde van de opkomende industrialisatie en de Franse revolutie, maar biedt veel aanknopingspunten met onze huidige tijd. De thematiek is ook voor ons nog invoelbaar en veel vraagstukken zijn nog actueel. Goethe is daarmee verrassend modern.

In zijn eigen tijd was het onderhavige boek echter geen bestseller. Het grote publiek kende Goethe van 'Die Leiden des Jungen Werthers' – representant van de Weltschmerz en de Sturm und Drang. Bij Wilhelm Meister, zijn volgende roman, was de mogelijkheid tot identificatie grotendeels afwezig en veel mensen begrepen zijn ironie niet. Het grote publiek was teleurgesteld. Het boek werd wel opgehemeld door de romantici, maar dat was een smalle elite.

Dr. Klaus Gille: een inspirerende docent

Dr. Klaus Gille: zijn favoriete houding tijdens college

De cursisten

Zijn motto – dat ik aan zijn website ontleen – is dat alle serieuze zaken leuk moeten kunnen zijn. Misschien is dat zijn geheim.

En zijn toehoorders mogen dan lovend zijn over hem, hij is dat omgekeerd evenzeer. Hij vindt ze zeer geïnteresseerd. Soms brengen ze nog hun eigen boeken van vroeger mee, compleet met gotische letters. Over het algemeen hebben ze een brede achtergrond en een goede opleiding. Ze bereiden hun lesstof perfect voor. Voor een beter tekstbegrip gebruikt hij trouwens overwegend becommentarieerde uitgaven, en hij probeert bewust aan te sluiten bij de leefwereld van zijn gehoor. Ook vermijdt hij zoveel mogelijk jargon, kortom er ontstaat een optimale interactie.

Bovendien zijn ze trouw, zijn cursisten. Een vaste kern meldt zich voor een volgend jaar ook meteen weer aan. Freewheelen met een en dezelfde cursus is er dus niet bij – er moet wel vernieuwd worden. Wel kan hij de cursus parallel laten lopen aan zijn cursussen in Leiden. Daar doceert hij aan jonge mensen, waarbij hij dan wel andere accenten moet leggen. Op die leeftijd bestaat behoefte aan ambachtelijke vaardigheden die nog moeten worden aangeleerd.

Aanvankelijk was het de vraag of het minimumaantal cursisten bij HOVO wel gehaald zou worden. Maar de cursus bleek wel degelijk in een behoefte te voorzien. <

De docent

Terug naar de persoon in kwestie.

Klaus Gille groeide op in een verdeeld – en geïsoleerd – Berlijn. Hij schetst de sensatie die hij onderging na de val van de muur, toen hij allerlei plaatsen in de omgeving die hij alleen van de kaart kende met eigen ogen kon zien. De liefde voor Nederlands was in zijn jeugd al aanwezig. Hij leerde de taal en vertrok na zijn studie Duits, geschiedenis en filosofie ter verbetering van zijn Nederlands naar ons land, met een beurs voor één jaar. Het zouden er vijftig worden.

Hij promoveerde in Leiden op Goethes Wilhelm Meister. Zijn cursus dit jaar voor HOVO over dit onderwerp noemt hij dan ook een 'sentimental journey'.

Hij kreeg een vaste aanstelling bij de Universiteit van Amsterdam en na zijn pensionering heeft hij momenteel nog een leeropdracht op een zogenaamde 'nulaanstelling' bij de Universiteit Leiden.

Hij roemt het aanbod van HOVO in Utrecht. Hij heeft de indruk dat veel mensen na hun werkzame leven – hoe technisch of bèta-georiënteerd wellicht ook – toch uitkomen bij alfa-wetenschappen, in een behoefte aan duiding bij zingevingskwesties.

Een zeer inspirerende gesprekspartner, deze Nederlandse Duitser (of is dat na vijftig jaar omgekeerd? Ik heb het niet gevraagd).

En hij heeft dan wel geen vaste koffer meer in Berlijn, hij heeft er wel twee fietsen. En Hollander dan dat kan eigenlijk niet.

